

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Plaćanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; plaćanja za uvrstbe, uz koja nema priligne preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pišta ne primaju. — Pišta i novce treba šaliti „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Jedanaesta bitka na Soči.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog štapa.

BEČ, 29. Službeno se javlja: 29. augusta 1917.

Talijansko bojište:

Borba u jedanaestoj bici na Soči porasla je jučer do osobite jačine. Sila talijanskih napada bila je još jača od prethodnih dana. Uspjeh je postiglo nesumnjivo naše oružje. Na visoravni Bainsica-Sveti Duh snaga neprijateljskog udara uperivala se, poduprta rasipnom paljbom baterija svakog kalibra, poglavito protiv prostora oko Kala i Podlešća. U teškim bojevima, koji su potrajali više sa i, naša je hrabra momčad nadvaladala potpuno protivnikove mase, koje su se neprekidnim pojačanjima nadoknađivale. Kasno u noć zadnji talijanski juriš bi odbijen. Izvanredno žestoko bijesno je iznova boj radi brda Sv. Gabrijela, oko kojeg se od više dana živo otimalo. Kad je na večer jednoj talijanskoj bojnoj skupini na sjevernoj padini uspjelo, da prođe u naše pozicije, uhvatiše se protudarom odjelci pukovnije br. 20 (Novi Sandec), 34 (Kassa) i 27 (Celj) te je uništise. Jedan talijanski štopski oficir i 200 ljudi ostalo je u našim rukama. Drugi jedan napad, uprav prije ponoći, sjevero-istočno od Sv. Gabrijela, a pred-uzet bez artiljerijske pripreme, skrio se u našoj vatri. Moćan talijanski napadni val imao je da prokriči put na istoku od Gorice i na sjeveru od Vipavske doline. Doslje šestoseratne artiljerijske pripreme, neprijateljska se pjesadija otisnu na podne protiv naših linija. Na gorčikom grobištu i kod Grazinje bio je neprijatelj prignat da uzmakne pred izvrsnim djelovanjem naših baterija, koje uoče ide obilat udio u jučerašnjem uspjehu. Kod Sv. Marka pak bio je neprijatelj potisnut tek u ljutom rvanju prsa a prsa; tu se odlikovao iskusan borci sjeverno-čehskog drugog lovačkog bataljona i hrvatske pjesadijske pukovnije br. 96. U tom tješnom bojnem prostoru iznijeli smo zarobljenika iz sedam talijanskih pukovnija.

BEČ, 30. Službeno se javlja: 30. augusta 1917.

Talijansko bojište:

Velika bitka na Soči nastavila se i jučer sa najvećom ljutinom. Bedem naših branilaca odolio je pobjedno najtežim jurišima. U prostoru na sjeveru od Kala propala su u jutru dva jaka talijanska napada. Kod Podlešća, Madoni i Britofa neprijatelj je cio dan do u gluho doba noći neprekidno šiljao svoje mase protiv naših pozicija. Svi su se juriši skršili pred žilavom ustrajnošću naših hrabrih četa. Pored mnogih borbenih sredstava, kojim se pokušava razbiti naš otpor, došlo je jučer jedno novo, u ovom kraju doista neočekivano, na istoku od Britofa zagoni se talijanska konjica protiv naših šančeva, ali je mitraljeze uzeše pod vatru i uništise.

Junačke borbe na brdu Sv. Gabrijela dan 29. o. m. stavi na lutu knjuju. Neprijatelj je nepre-

kidno jurišao na taj bedem. Pred večer uspije mu prodrijeti u naše opkope na sjevernoj padini. Došlo se mrak uhvatio, naše čete preduzeše, sred teške oluje, protudar. Nova borba svršila se sa neurednim bijegom Talijanaca. I na istoku od Gorice pritisak neprijateljske vojske nije popustio. Ako su se preko jutro odbijali samo pojedinački napadi, to je popodne neprijatelj preduzeo iznova, poslije više sati ubrzane vatre, opći, zamašni napad u masama. Iznova je kraj oko Sv. Marka bio žarište bojeva. Bajunetom i ručnim granatama zadržasmo i tu, kao svagdje između Sv. Katarine i Vertojbe, svoje prve linije. Kod Kostonjevice, poslije uspješnog naglog napada, naša se fronta nešto pomakla prema neprijatelju. Pored drugih četa imale su u skorašnjim bojevima prilike da se osobito odlikuju i odjelci pukovnije br. 10 (Drzemysl) i br. 48 (Nagy-Kanisza). Krvavi su gubici neprijatelja izvanredno teški.

Od početka jedanaeste bitke na Soči, broj je zarobljenika posloko na preko 10.000.

Neprijateljski su letjaci bombardovali Trst jučer u jutro po drugi put, a danas izjutra po treći put za 48 sati. Njihovim napadima palo je žrtvom više stanovnika i više je privatnih zgrada oštećeno.

Doglavica generalnog štaba.

Bečka «Zeit» prima od svoga vojnog dopisnika sa fronte na Soči:

Ne smije se podcijenjivati važnost koraka, na koji se odlučila austro-ugarska vojna uprava na Soči. U kratko rečeno, tu se radilo o svojevrijednom i konačnom napuštanju frontnog luka, koji je uz Soču bio izbočen prema Plavoj. Ovaj je frontni luk bio od prvog dana rata slaba strana položaja na Soči, jer je neprijatelj omogućivao neprestano djelovanje s boka. Uz to razorno djelovanje s boka, otkidao se od njega komadić za komadićem; najprije vrh Plave, onda južno od njega Kuk i Vodice, iza toga sjeverno otale visoravan Vha. Kad je već do toga došlo, odlučio se naš generalni štab na radikalnu operaciju, povukavši frontu, bez obzira na ostale odsječke, koji su ostali u našim rukama, na tetivu luka. To izravnjanje skraćuje našu frontu između Sela i Brda Sv. Gabrijela od dvadeset i šest na dvadeset kilometara, ugiba je djelovanjem s boka i s dominantnih visova, i dava joj sa svoje strane zgodne pozicije protiv Talijana, jer se novi položaji nalaze u prosječnoj visini od 700 metara, a neposredno iza toga diže se iz šumske zone, podesne za zaklon baterija, pričuvena kosa Lokovec od preko 1000 metara. Zaštićena istočnim obroncima, ide izvrsna cesta iz Trnovanske šume do tolminskog mostobrana. Oda-brana linija nadovezuje se kod Sv. Lucije i Sela na tolminskom mostobranu, uspinje se zatim u južnom pravcu na Kalski visoravan, koji dostiže kod majura Hoje i Zavrha, prelazi zapadno od sela Kal koprivečku gorsku kapelu, a zapadno od sela Podlešća visoravan Bainsica-Sv. Duh. Otuda ide fronta preko visa 801 do batske visoravni, dakle napušta kolu smrti 652, istočno od Kuka i siječe povrh sela Britov smještenog na istočnom podnožju Sv. Brda, spomenutu veliku vojničku cestu, te

te istrošenu staru Mikičku, iscijegjenu udovicu i nesugjenu svekrvicu.

Već puče top, a bajram uminu, te i Nikolini svatovi. Bili, pa i prošli, a moj puk, reći bi, sve svoje mišljenje o golemim naporima, dok Mariju amo primamili, utišno u zbijenu sprdalicu strine Čigre, kad će Gagića svati mimo njezine dvore: «Baka, brajnel! Valaj i je bilo zašto, da se Nikola pirnom jabukom preko deved brda prebaciva, i da je dobaci do pod pengijere one i onake garave bakre, što nevjesticom ovo sade u naše selo upade!» Ne će biti baš sve ono i onako, da je svakoj Čigrinjoj vjerovati. Prije je, da iz nje jal vatra siplje, što je Nikola, kod pšenične pogače zdrava i milokrvna domaćega curčanja, sađirio sebe i svoje, obavio se i vječim skokovima odmahivao, grčio se i mrcio, da se najstrag, što je do izvanjštine, namjeri na sjerkovaču, te na glotnu joj, tvrdu i opornju koru, kad je Mariju za družicu uzelo. Jedna je riječ, istinita riječ, jedno oko, i faliti ne će, da Marija uzazbilj nije lijepa. Je je kipom, da, za dvije, a snagom i zbijenošću, da bi njome i pedine odvaljivo, a sveisto joj nahuđio ne bi, ni ona udarca ocuila. Nu primamljivošću proljetne razbujale vatinje, razlite krvi po obrazima, a ugarka crna iz crnih očiju ni govora, da bi je prisposobio s našom kućnom Marićom, Danicom i Ikom.

Već ljepota-vjetar. Koga je ona zaušila i zani-jela, zbog nje si se čovjekom prozva, a pred ot-dražani Nikola. Majka u svaku bila uprla, da usreći svoga sina, a Nikola ko u ruci držao, da će mu, uz spašeni mladenački ponos, kraj Marije granuti sunce sreće, mira i zadovoljstva. Kad to sve drugačije i na-opačije, izgonec oni lisicu, izagnali vuka i to nemila

se nadovezuje na Brdu Sv. Gabrijela na dosadašnju gorčku frontu, Sv. Gabrijel, 664 metara visok, nakon dragovoljnog napuštanja krvlju natopljenog Sv. Brda, jedina je i posljednja brana, koja vlada prilazom k Soči i osigurava naše položaje pred Goricom. On nadvisuje suprotno brdo Sabotin za 37 metara, a Sv. Brdo ga nadvisuje za 36 metara. Samovoljno napuštanje zemljišta da se postigne faktično poboljšanje, kako se ovdje dogodilo, bez sumnje je dokaz samopouzdanja jednog superior-nog vodstva. Jer dok je Cadorna ondje samo po-lučio prividne uspjehe, na odlučnom je kraškom bojištu opet doživio težak poraz. Tu ne će promi-jeniti ništa ni engleska, ni američka, a ni francuska pomoć.

Ostali izveštaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog štapa od 29. i 30. augusta nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 29. U Atlantskom oceanu potopljeno je 18.000 tona.

BERLIN, 30. Naše su podmornice potopile u Sjevernom Moru i Engleskom konalu 4 parobroda i 3 engleske ribarske lagje.

Izveštaji bugarskog glavnog štapa.

SOFIJA, 29. Izveštaj generalnog štaba, 28. augusta:

Između Ohridskog i Prjespenskog jezera i na sjeveru od Bitolja živahna artiljerijska vatra; u obluku Cerne na mahove puškanje između straža; u području Moglene obostrana topovska, puščana i miska vatra. Na Vardaru živahna artiljerijska vatra; zapadno od Vardara, kod sela Lumnice, naša je zaporna vatra prignala neprijateljski od-djeljak, koji bljaše zakročio, da se povuče. Na istoku od Vardara iznijeli smo nekoliko engleskih zarobljenika. Između Butkova i Tabinskog jezera čarkanja između naših i neprijateljskih patrola. Kod sela Čutmahle engleski eskadron bi raspršen; ostavio je nekoliko mrtvih i ranjenih i ratnog materijala. Blizu ušća Strume živahna artiljerijska vatra; između Mahmudije i Galaca artiljerijska i puščana vatra.

Državna konferencija u Moskvi.

MOSKVA, 29. Državna konferencija. Hetman donskih Kozaka Kaledim čita rezoluciju kozačkih četa, koja traži da se rat nastavi do polpune pobjede u lijesnoj zajednici sa saveznicima, da se zabrane skupštine i udruženja u vojsci, da se ukinu odbori i vijeća u pukovnijama i da se povrati zapovjednicima kaznena vlast. Densica je doče-kala rezoluciju za poklicima odobravanja, dok je lijeva žestoko prosvjedovala te se čuo i po koji pisak. Predsjedatelj vojničkih i radničkih vijeća Čeidze, burno pozdravljen, čita, u ime predstavnika jednog niza demokratskih organizacija, izjavu, u kojoj ujedinjena, revolucionarna demokracija traži: neka vlada pridržti monopol žita; gotove cijene poljskom proizvodu; radikalnije mjere na polju

namjerio, tvoja je koka i šarena i dnevno ti po dva jaja nese.

Da Marija nije tulipan, ajde de; da ne mirliše, i opet ajde de i pomozu Bože! Već Marija prvim danom, što je prekorčila Gagića prag, počela zau-darati, da uza nju ne možeš obstatiti. Trpi danas, podnosi sutra, ne možeš ti snositi, već ili progovori i prigovori, ili je ređa, da pukneš. Ako smo čacini, opet njesmo i mačehini. Ako nas je Gagićeva kuća rođila, ili nas k sebi prigrlila, opet nas nije ona stvorila ni na svijet dala, već Bog, koji daje mir i od nas ga traži. A Marija niti zar želi mira sebi ni Gagića obitelji.

Umjesto mlada i rascvala nevjestica, pa sobom donijeti miris, mladost i svježinu, da joj se obrađuje i penđer, na koji poviri i kućne odaje, kojima se prohođa, unijela je ona buru mirmora, huku prigova-ranja, salučine otrovna jezika i pijavičine obruži-vanja i starijeg i mlađeg od sebe u kući. Kućna čeljad primala to iz početka nalagano, čak i šalno, na jedno uho ko da čuju, a na drugo su pogotovo nagluhi. Kad dođijalo i srcu i uhu i oku, uzeli joj se djeveri i jetrve uginjati, sebe gledati i svoje, a tamo, kome su solupine izrasle, neka mu ih i strigu. I onako im ne će nađugo motike na zajedničkome tegu klapati, ni žlice oko jedne zđelje lajati, već smrt, šta li, i njezina kuma Manda, a time eto ti, da i svako sebi.

Nu iko je najgrdesnije u Marijinu kajganu za-gackao, to je starica Manda, a pogotovo njezin o-dražani Nikola. Majka u svaku bila uprla, da usreći svoga sina, a Nikola ko u ruci držao, da će mu, uz spašeni mladenački ponos, kraj Marije granuti sunce sreće, mira i zadovoljstva. Kad to sve drugačije i na-opačije, izgonec oni lisicu, izagnali vuka i to nemila

trgovine, industrije, zemaljske odbrane, proizva-gjanja municije, uregjenje prijevoza, strogo prim-njenjivanje zakona o dohodarini i ratnoj dobiti; agrarne reforme moraju sprečavati svako prisva- janje zemljišta sa strane privatnika ili udruženja. Na kraju traži da zakon zajamči ruskoj narodnosti pravo, da sama odredi o svojoj sudbini. Govornik pozivlje skupštinu neka podupre privremenu vladu.

MOSKVA, 30. U današnjoj sjednici državne konferencije gospogja Brešovska držala je, sred živahna odobravanja, govor, u kojemu je na kraju rekla, da treba napokon sa riječi na djela, te po-moći vojsci da se opameti. Knez Krapotkin pozi-vao je u velikom političkom govoru vojsku, da pri-kupi svu snagu kako bi Nijemcu a osujetila po-bjedu; završio je sa željom, da Rusija bude na-pokom proglašena federativnom republikom. Ple-hanov je prosvjedovao protiv tvrgjenja; da bi re-volucionarna demokracija bila gotova da sklopi odjeliti mir sa Njemačkom; take stramote — reče — nije ona kadra, jer bi to značilo izdati veliku francusku i englesku demokraciju.

O promjeni ruskog kabineta.

PETROGRAD, 30. (Reuter). Do svoj prilici da će se skoro preinačiti kabinet, a da se pri tome ne promijeni vladin sastav upogled zastupanja civil-nih socijalista.

Ruski ministar na optuženičkoj klupi.

Parnica protiv Suhomlinova i njegove žene.

Darnica protiv Suhomlinova i njegove žene, koji su optuženi radi veleizdaje, započela je pred kasacionim odjelom senata. U toj parnici prvi put u Rusiji ureduju parnici. Optuženici izjavise, da nijesu krivi. Broj svjedoka prelazi 200. Među njima predsjednik dume Rodzianko, Miljukov i prijašnji ministar rata i mornarice Dolivanov i admiral Grigorović. Rasprava se vodi javno. Ge-neral je Januškevič u iskazu opisao strašne prilike ruske vojske, koja je n. jednoć ostala potpuno bez municije i pušaka. Već prije rata Rusija nije mogla uslijed neznačajne produktivnosti radionica i tvornica te uslijed nestašice novaca proizvoditi i normalne zalih municije kao i druge evropske države. Kada je buknuo rat, te su se neprilike još zaoštrile. Od raznih zapovjedništva i četa dolazilo na na stotine molba u glavni stan, neka se pošalje municija. Ministar je na sve te brojave odgovarao obeća-njima i umirenjima, nu učinio nije ništa. Vojnici gubili su u masama život, ili su bježali u unu-trašnost zemlje, jer im je bilo fizički nemoguće oprijeti se neprijatelju. Nijemci, koji su dobro znali, da Rusi nemaju streljiva, dopremili su često svoje topništvo tik pred ruske pozicije, na koje su palili iz neposredne blizine, te strašno harali u ruskim redovima.

Suhomlinov odvratio je na taj iskaz, da se Njemačka 40 godina pripravlja na rat, dok Rusija u tu svrhu nije ništa preduzimala.

Čudna otkrića u procesu protiv Suhomlinova.

BERLIN, 30. «Vossische Zeitung» piše: Po «Novoje Vremja», u parnici protiv Suhomlinova

krvoloka, koji se nakastio-blagostanje im raskajšiti, a kućne temelje, ne samo poljuljati, već razom po-razati i u prašinu samljati.

Manda, iskusna i dotuvita starica, predvija ona, do kojih će se na ovaj način doći, te bi za kućni mir sve, osim duše, dala. Stoga svjetu, svr-stuj i na sve načine kušaj, da se (Marija osvijesti i razabere. Nu reku, da je utaman razmaženoj omici dlaku glađiti; ili će te zubima, ako joj se namahneš, ili nogom, jesi li joj se na dohvat primakao. — Go-vorila starica zidu, a govorila (Mariji, jedna je te ista; ona je svoj program i dnevni red sastavila i to onim danom, kad uz neđragana njezinu sudbinu svezali. Redovito niti Marija viri, niti piri, niti zbiri, ni romoni, a što je ponajgore i očiti umet — za kućnu najzlatniju ne hajta, ko ni za komarčevu no-žicu. Progovori li kad na prigode i odgovori, nije to blagi melem smalaksalu srcu, ni mlako ulje ra-žeženoj rani, već učvrtni otrov grubijanštine, ko-zaruka i prostaštva.

Nikola svegjer Nikola. Njega je jedna obuzela i svladala; on je ponosan i zadovoljan, da je naj-strag, iza tolikih borba i meterbija, njemu na ruku kolač nataknu, da je Marija njegova. Tutnjavina, gmljavina, ukrižavanje strijela ponad Gagića kulom, da će se sad gromoviti sasuti i do temelja je šundirati, to se Nikol prčinja uskladanu cilik odražane tam-burice i neposluhu dangubice, jer što je, da je, on dragovoljno prima — i rumenu jabuku i gršljivu zabetinu, nek je samo iz ruke Marijine. Nikola u jednu ukumio, da Marijinu ljubav steče svojim po-puštanjem, a ponajpače odobravanjem svega njezina i svačega, pa bilo to i trpklo i nezrelo. A to je taman, što Mariju još žesće jari, a u njoj buni svaki osjećaj i oštri ga, te u boj nagoni protivu njejljubljena Nikole

izjavio je nekadašnji poglavica generalnog štaba Janušević, na upit Suhomlinovljevi branitelja, da je koncem jula 1914 bilo najprije odlučeno, da se mobilizuju samo četiri jugo-zapadna kotara, koji leže naprema Austriji-Ugarskoj. Dana 30 jula saopćivao je Janušević caru da se odredi opća mobilizacija, na što je car potpisao odnosnu naredbu. Onu istu večer car je telefonski upitao Januševića, da li bi se opća mobilizacija mogla zamijeniti djelomičnom, samo protiv Austrije-Ugarske. Janušević odgovori, da je to vrlo teško, te da bi mogla nastati katastrofa. Car mu na to javi, da je dobio brzojav od cara Vilima, koji se svojom poštenom rusijeju zalagao za prijateljske odnose između Rusije i Njemačke, za slučaj da Rusija ne odredi opće mobilizacije. Tada Janušević, Sasonov i Suhomlinov odlučise, da nije moguće opozvati opće mobilizacije.

Do izjavi Januševića optuženik Suhomlinov kaže, da mu je Car u noći telefonski naredio da obustavi mobilizaciju. Suhomlinov dodaje, da je to bila direktna zapovijed, kojoj nije bilo prigovora; ali da se opozvala naređena mobilizacija, katastrofa bi bila provalila. «Sutridan prevario sam cara; ja sam mu naime izjavio, da se mobilizacija ograničava na jugo-zapadne kotare, dok sam znao, da se mobilizacija posvuda izvodi i da se ne može ustavljati. Srećom, tog istog dana presloviše cara, i meni bi izrazilo priznanje za lijepo izvršenu mobilizaciju».

Na to izjavi Janušević: «Dana 29 jula 1914 u 3 s. popodne dao sam njemačkom vojnom attachéu poštnu riječ, kao poglavica generalnog štaba, da do tog časa mobilizacija nije još proglašena. Buduć da mi vojni attaché nije vjerovao, ponudim mu pisanu izjavu, koju sam bio vlastan učiniti, jer zapovijed o mobilizaciji nije još bila izdana; odnosni ukaz imao sam ga još u špagu».

Drilike u Rusiji.

Ukrajinsko pitanje.

STOCKHOLM, 29. «Ruskaja Volja» tuži se na cenzuru, koja je zaplijenila telegram s izjavama ukrajinskog vođe Viničenka u pariskim novinama «Intransigent». Viničenko je tražio, da se prije dokončanja rata udovolje želje Ukrajinaca: obrazovanje posebne narodne vojske od tri milijuna ljudi, koja bi imala da služi jedino obrani ukrajinske fronte. Viničenko prigovara saveznicima, da su sasvim ravnodušni naprama Ukrajinacima. On traži, da Francuska i Engleska zajamče Ukrajini potpunu političku autonomiju, a odbija prigovor da pokrajinski pokret podržava njemački novac. Što se više bude ruska vlada protivila ukrajinskim prohtjevima, to više će se simpatije obraćati Austriji-Ugarskoj i Njemačkoj. Na kraju traži pasose za posebne predstavnike ruskih Ukrajinaca u Stockholm. Ne daju li im se pasosi, zamolice se austro-ugarski Ukrajinci da zastupaju ruske.

U Finskoj.

PETROGRAD, 30. Vijest agencije iz Helsingfors: Buduć da će se skoro preuzeti saborske sjednice, ruske su čete jutros zapremile saborsku zgradu. Grad je miran. Radničko i vojničko vijeće naredilo je da posade ratnih lagja budu spremne.

Ruski predstavnici na konferenciji Entente.

HAAG, 30. Holandska agencija javlja iz Londona: Ruski predstavnici na konferenciji Entente izjavili su, da su dobili nalog da prisustvuju konferenciji samo kao gledaoci i da učestvuju jedino u konferenciji, u kojoj bi svi zaraćenici bili zastupani.

Opće besposličenje kao prosvjed protiv Državne konferencije.

PETROGRAD, 29. «Birševja Vjedomosti» javlja, da su moskovski radnici odlučili proglasiti opće besposličenje kao prosvjed protiv državne konferencije. Tramvajski namještenici ostavili su naglo kola nasred puta.

Kako «Times» sudu o Kerenskome.

ROTTERDAM, 30. «Times» sumnja da li je Kerenski uprav ovaj čovjek, koji će spasiti Rusiju iz današnjih teških prilika.

Poljski pomoćni zbor na fronti.

BEČ, 30. U dogovoru sa Austrijom-Ugarskom i Njemačkom ukinuti će se nerazdijeljeni poljski pomoćni zbor upotrebljavati na fronti, jer svestrana neprijateljska ofenziva iziskuje da se sve vojne snage prikupe. Na fronti poljski će pomoćni zbor biti pod austro-ugarskim zapovjedništvom. Netom ratno stanje dopusti, poljski će se zbor povratiti njegovoj pravoj svrsi, jer će naime sastavljati kader za poljsku vojsku. Megjutim ostaje u kraljevini

Odvratnost, prisajedinjena sržbi nad izgubljenom ljubavi, te pomisao, da je krvnik njezin svegjer uza nju i «svojom» je Marijom zivka, to bi do te uzrujalo Marju, da iza što je svoj bijes preko nesambirana i pogana jezika, poput splavi, mulja i taloga svih potočina, nad Gagića čeljad iskrenula i izlila. zamarljala bi se, od kuće se odaleči, a na prigode je i po svu seđmicu dana nestani i nema je natrag.

Goje je, što li je od nje?

Da je otišla k rogljenoj majci. Majka, ko i svaka majka, tako i Bikička, iz početka je primaj i dočekuj, umiljenom i blagom besjedom liječi, što bi se, da su druge i sregijenije prigode, časom rashladne vode i znamenom svetoga križa dalo izlječiti. Tukt-ku, upućuj, sad ovo sad ono njezinu bijedanju i drpežu suprostavi, a najskoli joj predoči, neka se usvjest i promisli, da ona nije veće Bikička, niti da joj je sugjeno s njegovim se siromaštvom naganjati, već kod Gagića i raditi i truđiti, ali se i svoga zemaljskoga raja nauživati.

Nu netom se majka došetji, kuđa smijeraju i šibaju ovi česti pohodi, da su oni slama i vatra, da podmetnu razorni oganj i pod Bikiča i pod Gagića kuću; da se ovuđa niti traže ljekari ni ljekarije, već

Poljskoj osoblje nužno za obrazovanje i dizanje momčadi, a koje se sastoji što od austrijskih što od poljskih državljana.

Pregovori okupacijske vlade o postavljanju jedne poljske vlade, biće skoro gotovi; može se pak očekivati, da će se u Poljskoj u skoro vrijeme stvoriti ustanove, po kojima će zemlja iznova stupiti u redove samostalnih država.

Njemački državni kancelar u Belgiji.

BERLIN, 30. Državni kancelar krenuo je 28 augusta na večer na obavještajni put u Belgiju.

Konferencija ententinih socijalista u Londonu.

LONDON, 30. Konferencija ententinih socijalista odbila je sa 55 protiv 4 glasa prijedlog, da se sa neprijateljskim zastupnicima ne stupi u pregovore, dok Njemačka ne napusti zapremijene krajeve.

LONDON, 30. Socijalistička se konferencija zatvorila. Odbor za stockholmsku konferenciju prikazao je izvještaj, u kojemu preporučuje svim odjelcima radnika i socijalističkih udruženja da učestvuju u konferenciji, jer da se jednodušnost nije postigla. Izvještaj i odnosna rasprava uvršteni su naprosto u zapisnik. Imenovan je stalni odbor, koji će dalje pretresati razna pitanja upogled sazivanja nove konferencije saveznih zemalja, radi pripremanja međunarodnog socijalističkog kongresa.

Wilson odgovorio na Papinu notu.

HAAG, 30. Holandska agencija javlja iz Washingtona: Poslan je Wilsonov odgovor na papinu notu. Odgovor će se danas objaviti.

Riješen spor između njemačke i argentinske vlade.

BERLIN, 30. Argentinski poslanik saopćio je, da njegova vlada, poslije njemačkih izjava smatra otrsenim posao o potopljenju argentinskog parobroda «Toro». Njemačka je vlada obećala za potopljeni parobrod oštetu.

Nemiri u Španjolskoj.

BERN, 30. «Temps» javlja iz Madrida: Od nekih krajeva dolaze iznova vijesti o nemirima i vrenju.

Sastav Ministarstva.

BEČ, 31. «Wiener Zeitung» objavljuje Previšnje ručno pismo, u kojemu su imenovani: dosadašnji upravljač ministarstva nastave Cwiklinski ministrom bogoštovlja i nastave, upravljač ministarstva željeznica Banhans ministrom za željeznice, upravljač ministarstva pravde Schauer ministrom pravde, upravljač ministarstva za javne radnje Homann ministrom za javne radnje, upravljač ministarstva financija Wimmer ministrom financija, podmaršal Czapp ministrom za zemaljsku obranu.

Imenovani su pak univerzijski profesor barun Wieser ministrom trgovine, Silva Tarouca ministrom poljodjelstva. Dojakošnji upravljač ministarstva tropske Mataja, dojakošnji upravljač ministarstva za Galiciju Twardowski, odjelni predstojnik vitez Zolger i član vrhovnog sanitetskog vijeća dvorski savjetnik Horbaczewski imenovani su ministrima bez listnice, Minister Twardowski pridržuje dosadašnje svoje agende: dok se Mataji kao ministru povjeravaju pripreme za obrazovanje ministarstva za socijalno staranje, a Horbaczewskome pripreme za obrazovanje ministarstva za pučku higijenu. Zadatak ministra Zolgera sastojao se u tome, da će se od slučaja do slučaja, na poziv ministarskog vijeća i bez povrede nadležnosti raznih središnjih ureda i ostalih upravnih molba, baviti jedinstvenim pripremanjem upravnih posala austrijske vlade, koji su u svezi za ratom i koji zasijecaju u djelokrug više ministarstava i da olakšava njihovo opremanje ili pripremanje za osnosne zaglavke u ministarskom vijeću.

Odjelni predstojnik vitez Ertl otpušten je od uprave ministarstva poljodjelstva, a u isto vrijeme izraženo mu je puno priznanje za njegovo vrlo korisno djelovanje i udjeljena mu je čast tajnog savjetnika, s oprostom od takse.

Zadatak Ministarstva.

Novu vladu sastavljaju činovnici i stručnjaci. Buduć da u same parlamentarne stranke izjavile, da ne bi bilo zgodno obrazovati parlamentarni kabinet, to se konačno rješenje našlo u drugom pravcu. Opći kurs neće se promijeniti. Računaće se i dalje na dojakošnje oslone parlamentarne djelatnosti, ali će sastav kabineta olakšavati političkim i nacionalnim elementima, koji su dosad

svoj vrug, pa će taj Mariju i odnijeti, ne izagnu li ga iz nje. Marta ozbiljno odlučila, da će ga svoj dio iz kćeri prognati. Kad se jednoga vaktja za ovakih učestalih pohoda Marija nadala, da će svojoj teškoj, najnovijoj i najžešćoj rani odmjerena «katramak» naći, da boga odamine, majka joj ga i ponudi. Marta se dočepa i maši obilate taklje i pribričta ljeskovca. omjeri i izmjeri svoju mazunu Mariju i pred sobom je goneć do preko druge župe, u koju je sagne i tu joj, pritvrđiv prvašnje, da ni s jedne strane ne kriva, prikriča i zaprijeti joj se, da kad obe noge skrši, onda se neka pokuša i k Bikičima navratiti.

Taman ovo bi, da se primače vranac na nečiji klanac. Marija je Gagićevima slećela prije, nego su joj se nadali, ko i ona njima. Sadrta je to «turija» i srgja zlopoglegla sa seđam ljutih na sebi groznica. Za vruće rane što ne oćutila, sad joj se uz legla i uza kosti uzmiješali i uzeli odjavljivati majčini udarci, a sagrašana krv — kad i onako Marta u svome opravdanome gnjevu nije brojala ni kuđa ni koliko, već toliko i kuđa se namahneš — zajaružila nagrgjene i iznakažene obraze. Sve je to prekrlojlo Mariju u vampira i u bijesna risa, da kuđa zubiama dohvati, tuđa i kiđa.

(Slijedi.)

drugog mnijenja, da se sa ovim novim kursom sprijatelje i da učestvuju u pozitivnom radu. Nova vlada ide prije svega za jačanjem i oživljavanjem unutrašnjeg gazdinstva, za poboljšavanjem i obezbrižavanjem staranja oko ukupnosti i pojedinca. Ona hoće da po svaku cijenu obezbijedi što treba ratnoj upravi, ali da svede na najmanju mjeru žrtvovanje pučanstva, a to u uvjerenju, da u tome leži jamstvo za brzo i sretno dokončanje rata, kako mu se pouzdano možemo nadati od sjajnih podviga bojnih snaga monarhije i njenih vjernih saveznika. U isto vrijeme imaju se stvoriti pretpostavke sa prijelaz, koliko je moguće bez trvenja, sa ratnog gazdinstva u normalne prilike i za mirni razvoj, koji bi brzo savladao posljedice rata.

U svom nastojanju oko svega toga, vlada će uvijek imati pred očima neodjeljivu svezu i tijesni uzajamni odnos između stabilnosti državnih financija, procvata gospodarskog života i razvoja općeg dobra, koji odgovara socijalno političkom osjećanju vremena.

U političkom odnosu nova će vlada poglavito nastojati, da u razumnom skupnom radu sa carevinskim vijećem primakne svome ostvarenju već naviješteni program zgodne reforme našeg ustava, očuvajući potrebe cjelokupnosti i u smislu jedne nacionalne autonomije koja odgovara ravnopravnosti naroda.

Novi kabinet hoće da ga se shvati kao vladu, koja će vjerno ispunjavati sve državne obveze i uspješno savlagivati ratne zadatke, kao vladu intenzivnog gospodarskog, socijalno političkog i financijskog rada, nacionalne nepristranosti i izravniavanja opreka na ustavnoj podlozi.

Skupština slovenskog društva «Edinost» u Trstu.

TRST, 29. U jučerašnjoj izvanrednoj skupštini ovdješnjeg slovenskog političkog društva «Edinost» primljena je, poslije referata zastupnika na carevinskom vijeću Rybara, jednoglasno i sa velikim odobravanjem rezolucija, u kojoj južni Slaveni najsvetelije protestuju protiv talijanskih aspiracija na zemljište Dalmacije i austrijskog Primorja, koje je jugoslavensko, kaogod i protiv svakog samovoljnog odregivanja o sudbini tih zemalja, poglavito pak protiv žrtvovanja i cigle grude jugo slavenskog teritorija talijanskoj pohlepi.

Glasovi iz neutralnih država o boju na Soči.

«Nga Daglight Allebanda» nazivlje sočansku bitku najvećim ofenzivnim preduzećem entente. Cadorna je napeo sve svoje sile, da se protuče do Trsta; Englezi su ga opskrblili novim masama strasnoga topništva i municije. Tehničko i brojevnom nadmoćno omogućeno je Talijanima, da uznapreduju; ali koliko se dosad razabire, ne prijeli opasnost prodora.

Iz Zürichsa se javlja: Nasuprot pretjeranom pobjedničkom slavlju u Italiji poradi zauzeća Svete Gore (Monte Santo) u ovdješnjim se vojničkim krugovima ne cijeni mnogo taj uspjeh talijanskih četa, buduć da će Trnovsko gorje, što se diže dalje na istoku, biti ozbiljna zapreka talijanskom napredovanju prema istoku, što će austrijsko vojno vodstvo stavno iskoristiti, te tako talijanski uspjeh ograničiti. Cadorna i vojvoda od Aoste morat će, uslijed uspjeha na sjevernom odsjeku sočanske fronte, preinačiti svoju navalnu osnovu; prema najnovijim vijestima znatno su popustili bojevi na kraskoj visoravni, dok su izmegoj Tolmina i Gorice postali intenzivniji. Tekom posljednja dva dana, nastale su na tom dijelu fronte dvije važne točke i to jedna istočno od Vrha u pravcu na Podlesec, a druga istočno od Svete Gore prema Monte San Gabriele, koji zatvara cestu prema Trnovi. Istim bezobzirnim žrtvovanjem momčadi, kao za prvih dana jedanaeste ofenzive izmegoj Kostonjevice i Djevina, već se dva dana bacaju divizije za divizijama protiv spomenutih bojnih mjesta, te se desetkovane i posve istrošene povlače iz fronte i zamjenjuju čilnim pričuvama. Dokle će talijansko vojno vodstvo biti u stanju, da tako rasipno troši ljudski materijal, pokazat će naredni dani, ali se smatra sigurnim, da Italija, s obzirom na broj pučanstva i dosadašnje teške gubitke, ne će moći duže od 14 dana voditi boj, koji je skopčan s tolikim žrtvama.

Talijanska je vojska u sadašnjim bojovima dobila obilat pomoć od engleskih i francuskih avijatičara, koji brojem nadilaze austro-ugarske te aktivno sudjeluju u boju pješadije, bacaju na branitelje rane praskave tvari. Dolazi im pako u prilog i to, što branitelji moraju svu pažnju obratiti na jurisanje pješadije, pa ne mogu da se dovoljno brane od letjelica.

Iz Amsterdama se javlja: Svi se listovi bave iscrpljivo talijanskom ofenzivom, te su u tom složni, da su Talijanci osvojenjem Svete Gore (Monte Santa) postigli samo lokalni uspjeh, te da i u sadašnjoj ofenzivi ne će postići veće odluke, nego li dosad. Vojni suradnik «Nieuwe Courant» piše: osvojenjem Monte Santa okrunjena je 11. ofenziva na Soči, kao što je osvojenje Kuka bilo kod 10, ali inače Talijanci nijesu nigdje postigli uspjeh vrijedni spomena, a 11. sočanska bitka nije Talijane nimalo primakla bliže njihovom pravom cilju: osvojenju Trsta.

Podmorničko ratovanje.

Iz Beča se javlja: Stalni porast gubitka tonaze sve više uzrujava naše protivnike, pa je tako razumljivo, da se kako u neprijateljskom, tako u neutralnom inozemstvu, štampa sve više bavi podmorničkim ratovanjem, na žalost prečesto na najzlobniji način. Iz svih tih glasova razabire se želja, da se već jednom pronajge uspješno sredstvo za obranu od podmornica, koja će želja po svojoj prilici ostati i u buduće neispunjena. U toj neprilici čuje se sve to jasnije glas u krugovima engleskog pomorstva, da se već jednom navali na njemačko veliko ratno brodovlje, kojega opstanak je konačno temeljni uvjet za potrebitu djelatnost podmornica.

O toj temi ovako se izražava neki švedski pomorski stručnjak:

Dok njemačko veliko ratno brodovlje zaštićuje obale, nije moguće pogoditi podmornice u živac. Borba protiv njih zahtijeva dakle u prvom redu, da se svladaju njemački ratni brodovi, što doduše uvjaga uprava engleske mornarice, ali drži odlučnu operaciju protiv glavnih njemačkih sila za odviše opasan pothvat, osobito poslije iskustva pred Skagerrakom. Radi toga nagioše taj izlaz, da su čitavu njemačku obalu na Sjevernom moru opasali lancem mina. No ni ta mjera nije mogla zapriječiti dolazak i odlazak podmornica, dok je onemogućila engleskoj mornarici, da preduzme ozbiljne nastupe protiv njemačke obale. Čini se dakle, da su engleske mine upravo olakotile energični nastavak podmorničkog rata. Pita se, može li taj put doista voditi do odluke. I tu će istina po svojoj prilici ležati u sredini. Bez sumnje je bitno smanjena svjetska tonaza, ipak to nije dovoljno, da dogje do posvemašnjeg izgladnjenja, ali bi moglo prouzročiti tešku nevolju, pa tim s vremenom i općenito raspoloženje naroda za mir u zemljama sporazuma i to tim više, ako ne dogje do očekivanih uspjeha na kopnu.

Američki vojnički pisac pukovnik Emerson sakupio je svoja razmatranja o podmorničkom ratu na drugi način, naime da se svjetski rat pomalo razvija do očajne borbe meguj razaranjem i gragjenjem brodova, te da se ta borba meguj razaranjem i gragjenjem može svršiti samo na jedan jedini način, koji se može u malo riječi izraziti: lakše je rušiti, nego li graditi. Redovito treba najmanje 6 mjeseci, da se sagradi dobar brod, na jednim jedinim dobro nanišanim hicem torpeda može se razoriti za minutu. U tom ogorčenom dvoboju ima Njemačka sve prednosti na svojoj strani. Nu ove i slične opomene ostaju bez posljedica pa tako kušaju sada i neprijateljski i skloni im neutralni pomoći uplitati se u tu borbu naroda, te sazvaše konferenciju u London, koju su upriličili engleski poroici i strojari. Dri tom se je pretresivao način, kako se imaju držati pomorci svijeta (čitaj ispravničke savezničkih država) prema Njemačkoj i Austro-Ugarskoj, ako bi te zemlje nastavile bezobzirni podmornički rat protiv trgovačkog brodarstva. Na koncu rasprave prihvaćena rezolucija ne zahtijeva ništa manje, nego bojkot njemačkih i austro-ugarskih pomoraca i vlasnika brodova, poslije rata, te predlaže, da se svaki časnik i mornar neprijateljske podmornice ima staviti pred poseban međunarodni sud, gdje će se njegov slučaj ispitati i krivici kazniti. Takovi zaključci mogu se smatrati samo bludom u shvatanju rata, jer podmornički rat, bio on još kako težak i pritisakova bogzna kako teško države sporazuma, predstavljao ipak samo novu mjeru vojničke borbe, kod koje napokon nije stalo do kakovoga krutoga postupka više ili manje kakvih ima i u kopenom ratu na pretek, kao što su sipala za vatru, otrovni plinovi i t. d. Dosiže li se dakle za takovim odlukama, tu se ne radi toliko o ogorčenju radi načina vojevanja, koliko o nakan, širenjem mržnje naškoditi centralnim vlastima i kod budućega mira, iz koga imade, kao to regbi odgovara željama neprijatelja, proizaći rat na gospodarstvenom polju. Nu na takove misli ne mogu se za sad centralne vlasti nikako obazirati, jer prije svega treba da se svjetski rat vojnički svrši, što je zapravo uspjesima oružja već učinjeno, Mirovnim pregovorima biće tad pridržano, da opet uvedu red u svjetsku povijest.

DALMATINSKE VIJESTI

Vojna odlikovanja.

Djegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premlislovo udostojilo podijeliti u priznanje izvrsnog i požrtvovnog službovanja pred neprijateljem viteški krst reda Frana Josipa s ratnom dekoracijom c. kr. puk. ust. puk. liječ. Dr. Dinku Tečizajiću kod poljske bolnice br. 1602. u priznanje hrabro držanja pred neprijateljem vojnički krst za zasluge trećeg razreda s ratnom dekoracijom i mačevima kap. Emilu Fio, od 22. pješ. puk.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo previšnijim rješenjem od 24. maja ov. god. premlislovo udostojilo podijeliti u priznanje izvrsnog službovanja u ratu srebrni krst za zasluge s krunom na vrpici kolajne za hrabrost naslov. višem respicijentu fin. str. Mihu Dželaliju, te nasl. respicijentu fin. str. Ivanu Guvo, Jurju Maretiću, Vicku Grguroviću i Iliji Curuviji, od dalm. financ. ravnateljstva.

Imenovanja.

Upravljač ministarstva poljodjelstva imenovao je adjunkta kod poljoprivredne škole i kušaonice u Spljetu Anakleta Gazzari nadzornikom.

Ministar poljodjelstvo imenovao je šumskog tehnika Antuna Srdnika šumskim nadzornim povjerenikom II razreda.

Početak školske godine.

Prema odredbi ministarstva bogoštovlja i nastave, početak školske godine 1917-18 odgogjen je na 1. oktobra 1917. za sve srednje škole, nautike i preparandije u Dalmaciji, te za one pučke i gragjanske škole, koje su u mjestima gdje se nalazi koja srednja škola.

Lične vijesti.

Stigao je u Zađar dvorski savjetnik na Ministarstvu financija u Beču gosp. Lovro Buchich; ide u Hvar na praznike.

Poštanske vijesti.

U području Cregore, zaposjednutom od austro-ugarske vojske, bio je otvoren i predan javnom prometu c. i k. etapni poštanski uređ 1. razreda Barane. U poštanskom saobraćaju sa ovim novim etapnim poštanskim uredom, pripuštene su pri predaji: dopisnice, otvorena pisma, tiskanice (novine) uzorci robe, poštanske uputnice, položnice poštanske štedionice i otvoreno prđana vrijednosna pisma; pri razdaji: dopisnice, pisma, tiskanice (novine), uzorci robe, poštanske uputnice, vrijednosna pisma i paketi bez očitovane vrijednosti do 5 kg. težine.

Pripušteni su ogledi robe u austro-ugarskom u pravnom području naime za Poljsku, Srbiju, Crnogoru i Albaniju do težine od 500 grama (do sada 350 gr.)

Pristojbine za ogledke robe u istom saobraćaju jednake su kao u prometu sa Bosnom i Hercegovinom.

Za sada obustavljen je promet ogledaka robe sa poljskim poštanskim uređima: 3, 145, 192, 212, 293, 296, 304, 356, 361, 373, 374, 382, 391, 398, 415, 420, 430, 434, 439, 440, 518, 521, 525, 529, 617, 628, 629, 636, 637, 643, 646 i 647.

Vjenčanje.

Odvjetnički kandidati, tajnik trgovačke komore gosp. Kruno Penović vjenčao se jutros s dražesnom gospospicom Sokolom Biankini. Čestitamo!

Čitulje.

Franjo Brčić pl. Gornjoselski konceptni poštanski činovnik u m., sin pok. predsjednika suda, a brat pok. namjesništvenog savjetnika u Zadru, poginuo je ove sedmice na Soči. Granata udarila u pisarnu gdje je radio i usmrtila ga. Bio je dobar i ljubazan sin i brat iskren prijatelj i rođoljub. Vječni mu pokoj i rastuženju rođbini naše saučesće.

U Dubrovniku je preminula ggja. Rinka Marcocchia rođom Kaznačić, supruga vrsnog učitelja pjevanja i glazbe dubrovačkog č. k. ženskog preparandija. Pokojnica, dobra i plemenita, duhovita i čuvenijata i vrlo izobrazena, bijaše kći pokojnog domovnog književnika i pjesnika dra Kaznačića, a sestra dubrovačkog književnika g. Antuna Kaznačića, č. i k. kapetana u m., nastanjenog u Gorici a od početka rata s Italijom u Ljubljani. Rastuženoj obitelji naše žalovanje.

Mali dalmatinci u Djakovu.

Pišu iz Djakova: Došli su, došli iza dugoga očekivanja naši mali sokolici i sokolice iz Dalmacije. Doveo ih njihov duhovni otac, ravnatelj g. Josip Uršić s gospospicom suprugom i jednom gospospicom družicom — njih na broju 112. Ovdje se duže vremena činile za to pripreme. Mnogo je nastojao za njihovo smještanje i ugošćenje novi naš kot. upravitelj gosp. Mitrović s vrijednim pomagačima kod trgovističkog poglavarstva. Dne 22. oko 5 sati stigloše kolima iz Vrpolja. Pred stolnom crkvom čekalo je male goste dosta brojno općinstvo. Čim stigloše dragi naši mališi, srdačno ih pozdravi načelnik Barlović, mališi otpjevaše pjesmicu i uz srdačnu dobrodošlicu i požurav općinstva odpravismo ih u smjensku zgradu, odo za «Crveni križ», gdje ih nježna srca i marne ruke gospospica i gospospica podvoriše zdjelicom mlijeka s pecivom.

Prije toga kroz nekoliko dana trudile su se milokrvne zaštitnice i «druge majke» te naše drage sirotinje, priređujući mališima stanove po Djakovu. Hvalevrijedno nastojanje i požrtvovno trudbovanje gospospica M. Švarcmajer, A. Barlović, N. Mitrović i predsjednice izr. gospospijskog odbora P. Spicer, svršilo se sjajnim uspjehom. Osim stanova po kućama dobrih naših sugrađana djakovačkih skupiše i lijepu svoticu, neko 600 kr. za potrebe dragih naših mališa. Nastanismo ih u Djakovu preko 60de. a ostale povedoše sa sobom u ubave Gorjane upravitelj općine Josić i domaći im duh. pomoćnik Sikirić.

Nakon ručka razvrstasmo ih po kućama ljubaznih naših sugrađana. Milota bijaše motriti, kako su se plemeniti naši Djakovačani upravo natjecali, koji će uzeti kojega malenog potrebnika. Većina ih dogje sama i odvedoše svoje goste kao svoju rođenu dječicu. A mališi puni pouzdanja i dirnuti lijepim susretajem i dočekom pohriše u svoje nove gostoljubive domove, kano da idu sa stariim znancima, pa je dirljivi taj prizor nezaboravan i za djecu i za gostoprimce njihove.

Istina, ni u nas nije ljetina najsjajnija, ali ne smeta sve to plemenite naše ljude, da daleko potrebnijoj našoj hrvatskoj krvi, našim malim sokolicama i sokolicima ne otvore ljubazno srce i za nekoliko nedjelja zamijene oca i majčicu u dalekom rođnom kraju.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Dijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici od 5. do 11. kolovoza 1917.

Bolest	Politički kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Boginje	Split	Lećevica	8	8
Difterija		Kotor	1	—
"	"	Kotor	1	—
"	"	Krtole	1	—
"	Metković	Opuzen	2	—
"	Split	K. Sućurac	1	—
"	Zadar	Zadar	1	—
Skrlet	Knin	Driš	3	—
"		Knin	1	—
"	"	Lastva	1	—
Srdobolja	Dubrovnik	Dubrovnik	4	—
"		Hvar	Jelsa	5
"	"	Starigrad	7	—
"	"	Vrboška	2	—
"	Imotski	Imotski	34	1
"	Knin	Knin	1	—
"	Kotor	Ercegovci	3	—
"	"	Grbalj	2	—
"	Makarska	Makarska	10	8
"	Split	Split	4	—
"	Šibenik	Šibenik	9	1
"	Zadar	Biograd	17	2
"	"	Nin	4	—
"	"	Sali	7	—
"	"	Zadar	8	—
Trbušni tif	Hvar	Komiza	4	—
"		Vrboška	2	—
"	Kotor	Ercegovci	6	—
"	"	Tivat	2	—
"	Split	Split	1	—
"	Šibenik	Šibenik	—	1
"	"	Tijesno	2	—
"	Zadar	Zadar	2	—

1 Odnose se na vojničke osobe.

Croce Rossa.

D.r. Casimiro cav. de Abelić per onorare la memoria del def. sig. Franjo pl. Brčić cor. 3 e del sig. Giambattista de Ponte cor. 3.
Sala Giuseppe per onorare la memoria della def. sig. a. Enrichetta Kreyenberg cor. 4.

RAZLIČITE VIJESTI

Engleski monitori pred Trstom.

Engleski monitori bacili su sedam teških granata «na otvoreni» grad Trst. Tim bombardovanjem nije se mogla nanijeti nikakova šteta, s prostoga uzroka, što u Trstu nema vojnih objekata.

Da su zapravo ti monitori? Često puta bijaše o njima govor na drugim bojištima. Na Dunavu su n. pr. naši monitori pobrali uspjeh za uspjehom. Ali to su maleni brodovi, koji ne mogu nositi topova od 30 cm i još većeg kalibra. Tu se dakle radi o nečemu drugome.

I tako i jest. Opasnost od podmornica, koja je iz dana u dan rasla, ponukavala je Englezje, da odmah poslije ratne objave izgrade novi brodski tip, plitak a jak, i koji je osobito prikladan za borbu s obalnim pozicijama. Pri tome se u glavnome pazilo na to, da brod može nositi teških topova i da bude obezbijegjen što je bolje moguće protiv podmornica. Ovo se posljednje postiglo na dva načina. Kao i svaki monitor, tako su i engleski plitki, a u plitkim vodama ne mogu podmornice raditi. Drema tome, ako je obala plitka, veoma je velika daljina, odakle će se izbaciti torpeda na monitore, i veoma je sitna vjerojatnost, da će monitor biti pogogjen. Osim toga ti su brodovi opskrbljeni naročito zaštitom protiv torpeda. Jedna se vrst tih zaštita sastoji u tome, što je naokolo broda razapeta kao neka spoljna koža, koja u razmaku od nekoliko nogu paše čitav brod. Torpedo doduše rastigne tu spoljnu kožu; ali žestinu eksplozije uhvati i ublaži onaj vodeni dušek megu spoljnom kožom i zidom broda; na taj način monitor ne trpi velike štete. Drugi monitori imaju opet pod vedrom jedan oluk, napunjen kokosovim tršćem i ocjelnim žicama. Taj oluk slabi, kažu, žestinu eksplozije, a pletivo privremeno zatvori rupu, koju torpedo probi.

Ti su monitori dugi koje 100 metara, a mogu da istisnu 4000 do 5000 tona vode. U oklopljenoj kuli imaju po dva topa, velika ili 30.5 ili 35.6 ili 38 cm, ili čak još većeg kalibra. Osim toga imaju na krovu po nekoliko olakih topova, da se odbrane od zrakoplova. Voze se brzinom od 8 pomorskih milja na sat. Oklop im je sarazmjerno slab, što je shvatljivo, kad se pomisli, da su ti brodovi maleni, a da u to nose teške topove. I doista je jedan od tih monitora pred Trstom morao bježati od naših granata od 15 cm., dok su naši zrakoplovi tako teško oštetili druge monitore bombama, da ih je neprijatelj morao povući sa bojišta.

Ti se monitori ne smiju uopće upuštati u boj s brodovima za debelo more, jer je njihova brzina malena. Oni se protiv takova broda mogu odbraniti jedino onda, ako im uspije da ga «slučajno» pogode. Ali prije no do toga dogju, već su ih topovi manjeg kalibra po svoj prilici svladali. Monitori imaju dakle sasvim ograničenu svrhu. U Engleskoj su izazvali razočaranje.

Prvi noćni boj u zraku.

Piše vitez reda Marije Terezije Banfield.

U «Österreich-ungarische Kriegskorrespondenz» prikazuje Gottfried Banfield c. i kr. linijski poručnik ovaj događaj: U svijetloj, blagoj srpanjskoj noći ispunili su se moji dugi i lijepi snovi: prvi zračni boj u noći. Nebrojeno puta digao sam se u tami, oblijetao sam neprestano, ali nikada nijesam nigdje mogao opaziti protivnika. Stariji, iskusniji drugovi predbacivali su mi bezrazložno trošenje snage, jer nijesu htjeli vjerovati u mogućnost noćnog zračnog boja. Nijednom avijatičaru nije to dosad uspjelo. To me je više podraživalo. Sve sam se više morao boriti protiv mišljenja, da je nemoguće u noći obroriti jednu letjelicu. Glavna je poteškoća u tom, da se otkrije protivnik. Mora ići! Rekoh sebi. Jednom će mi već uspeti! I ta me misao nije više ostavila. Noćni su napadi nešto posve obično. To smo i Talijanima priznali; dakako nakon nekog vremena. Istom godinu dana nakon rata, izveli su i oni zračni napad u noći. U početku su se toga nekoliko bojali. Zašto, ne znam. Moguće zbog pomanjkanja hrabrosti ili iz kojih drugih razloga. Mi smo se odmah u početku osvjedočili da ovakvi napadi donose najveće uspjehe. Opasnost je od hitaca u noći mnogo manja, a time i mogućnost gubitaka. Njima pridijeljeni francuski avijatičari čini se da su djelovali na Talijane i potakli ih na noćne napade. Tad sam to više nastojao, da izazovem protumjere. Sve je ostalo najprije kod mnogih i mnogih pokušaja, ali ja nijesam izgubio nade — i konačno sam u noći od 1. na 2. srpnja postigao svoj cilj. Javljeni je: «Buka motora od više neprijateljskih letjelica dolazi od Grada, približava se Trstu.» Za čas sam se digao. Naši reflektori istraživali su nebo. Dizao sam se sve više. Vrijeme je prolazilo, te sam se već bojao, da ću se morati opet bez uspjeha pustiti na zemlju. U taj se čas trgnem. U svijetlu jednog reflektora opazim jednu neprijateljsku letjelicu. Odmah sam pošao prema njoj. Obe su se letjelice nalazile u visini od 2400 metara. Naskoro sam joj se približio na 100—200 metara i opazio sam, da je to talijanski hidroplan, te otvorim vatru na njega iz mitraljeze. Već prva serija hitaca bila je uspješna. Protivnik bio je tim nenadnim napadom posve smetom. Naglim manevrom htio je izbjeći vatri. Prošli smo posve blizu jedan kraj drugoga. Ja sam ga tvrdokorno slijedio i pucao. Pet minuta nakon što sam opazio protivnika, ležao je ovaj već u vodi teško oštećen. Dakle ipak sam ja imao pravo! Bio sam bogato naknagjen za mnoge bezuspješne noćne uzlete, tijekom što sam mogao dokazati istinitost moje tvrdnje i obroriti protivno mišljenje. Sav srećan povratio sam se opet na uzletišta. Ovo je prvi put, da je jedna letjelica, u noći, u zračnom boju, pobijegjena.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 31. Službeno se javlja:

«31. augusta 1917.

Istočno bojište:

Kod Skalata u istočnoj Galiciji naše su se jurišne čete uspješno zagonile u neprijateljske opkope.

Talijansko bojište:

Jučer o podne neprijateljski su letioci po četvrti put napali Trst, a da nijesu nanijeli znatne štete.

Na kraškoj visoravni bilo je prilično mirno. U prostoru kod Gorice propast njihovog posljednjeg napada i velike žrtve prinudile su Talijance na jednu stanku u boju, kojom smo se mi poslužili, da istrijebimo neka još zaostala neprijateljska skrovišta. Tako i na sjeveru od Kala, pošto je u jutro nekoliko pojedinačkih neprijateljskih udarača propalo, nije preko dana više bilo ovedih bojeva. Tim goropadnije udariše talijanske divizije na našu frontu, koja se proteže između gore navedenih odsječaka, na naše pozicije, kod Podlešča, Madoni, Britofa i na brdo Sv. Gabrijel, koji već sedam dana stoji u središtu borbe na Soči. Neprijatelj je sa izvanrednom žilavošću izvodio napad za napadom. I ovaj put ima se zahvaliti hrabrosti i ustrajnosti četa iz svih krajeva Austrije i Ugarske, ako smo u bici, koja se tamo amo talasala, pobjedno zadržali sve pozicije. U bojevima iz bliza, koji su po više sati trajali, izbila je nesumnjiva vrijednost vojničke stege, bojnog duha i borbene valjanosti, što potječe iz temeljitog obrazovanja. Kad su na večer Talijanci nešto odustali od svojih navala, naši su odijelci, ispunjeni svježim nepresušivim napadnim duhom, iznijeli iz neprijateljskih opkopa 3 talijanska oficira i 110 ljudi i 2 mitraljeze. I ovaj četnaesti dan bitke značio je za naše čete uspjeh.

U Koruškoj nije bilo osobitih događaja. Na južnoj tirolskoj granici, na sjevero zapadu od Bezecca, oteli smo neprijatelju jedno uporište. Talijanci, koji nijesu u boju pali, izneseni su kao zarobljenici.

Poglavica generalnog štaba.

Sinoćnji izvještaj o boju na Soči.

BEČ, 31. Iz stana ratne štampe, 31 augusta u večer: Doslje neprekidnih bojeva prošlih sedmica, danas je borbena djelatnost bila nezatna.

Izvjestaj njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 31. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 31. augusta 1917.

Zapadno bojište:

U Flandriji došlo je po noći više puta do sukoba na pretoplju njemačkih pozicija. Nekoliko je Engleza zarobljeno. Na jugo-zapadu od Cateleta otet je Englezima jedan dio skoro stečenog zemljišta i mnogo im je ljudi zarobljeno. Pred Verdunom jak artiljerijski boj.

Istočno bojište:

Kod Illuxta kaogod i na Naroczskom jezeru ruska su preduzeća propala.

Macedonska fronta:

Na Dobropolju bjehu odbijeni sa teškim gubicima srpski odijelci, a na jugo zapadu od Doiranskog jezera engleski bataljoni.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 31. u večer. Stanje se nije izmijenilo.

Izvjestaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 31. Glavni stan, 30 augusta:

U obluku Cerne i na visu 1050 živahna neprijateljska minska vatra. U okolici Moglene, na Dobropolju, živahnija topovska vatra. Na zapadnoj obali Vardara, južno od Huma i sjeverno od Altšakmahle živahna topovska vatra.

Sa kote Gelneja-Rebica učinismo zagon na Altšakmahle; odbismo neprijateljsku satniju, koja je napredovala, te prodrijesmo u neprijateljske opkope kod Altšakmahle. Između Vardara i Doiranskog jezera, poglavito na jugu od Doiranskog jezera, prilično žestoka neprijateljska topovska vatra. Na istoku od Doiranskog jezera do usća Strume patrole djelatnost.

Poglavica bugarskog generalnog štaba u Beču.

BEČ, 1. Drispio je u Beč poglavica bugarskog generalnog štaba Lukov; dočekao ga je na stanici poglavica generalnog štaba Arz. Drimljen je od Cesara u audijenciju, štab arz. pozvan u Cesara na doručak.

Djelatnost njemačkih podmornica.

BERLIN, 1. Wolff Bureau. Na engleskoj zapadnoj obali potopljeno je 48.000 tona.

Raspust Dume.

KOPENHAGEN, 1. «Politiken» javlja: Vlada je na osnovu jednog saopćenja «Utro Rossij» odlučila da raspusti Dumu. U političkim krugovima već su očekivali ovu odluku Kerenskoga.

Državna konferencija zatvorena.

MOSKVA, 1. Državna konferencija bi zatvorena dana 29. augusta govorom Kerenskoga, koji se izrazio: Vlada će ostati kao čuvarica revolucije te neće dopustiti nikakvog proturevolucionarnog pokušaja, s koje god strane došao.

Prilike u Rusiji.

MOSKVA, 1. U ruskim se krugovima glasa, da je Kerenski opozvao amnistiju te zabranio iseljenicima da se vrate u Rusiju.

DETROGRAD, 1. Vijest Agencije. Žene su puštene u sve državne službe.

Sudbina stockholmske konferencije.

STOCKHOLM, 1. Poradi sasvim nejasnog londonskog izvještaja zavladao je potpuna dezorijentacija o sudbini stockholmske konferencije. Očekuje se odluka od skupštine engleskih rudničara, koja će se skori dana sastati i koja u svome glavnome sastavu nije socijalistička.

Londonska socijalistička konferencija.

LONDON, 1. Većina učesnika u londonskoj socijalističkoj konferenciji hoće da se odašlu delegati u Stockholm na konferenciju, pod uvjetom, da se tamo povede riječ o uzrocima rata i sredstvima kojim se ratuje.

Zahtjevi engleske socijalističke stranke.

BERN, 31. «Journal des Debats» javlja: Engleska socijalistička stranka pripravlja izvještaj, u kojemu utvrjuje uvjete mira i traži, da se naknade namiruju iz jednog zajedničkog fonda, što će svi zaraćenici osnovati. Dučanstvo Elsas i Lotringena, Poljske, Balkanskih zemalja, Jermenske, Indije, Algira, Irske i drugih zemalja, odbače plebiscitom svoju vladu. Stranka pak zahtijeva, da se Mezopotamija povrti Turskoj, a njemačke kolonije Njemačkoj.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 31. Si comunica ufficialmente:

«31. agosto 1917.

Teatro della guerra orientale.

Dresso Skalo, nella Galizia orientale, nostri drappelli volanti puntarono con successo nei fossati nemici.

Teatro della guerra italiano:

Trieste fu ieri per la quarta volta, attaccata da velivoli nemici, senza che ne derivasse alcun danno degno di menzione.

Sull'altipiano carsico regnò relativa calma. Nella zona di Gorizia il crollo dei loro attacchi, ricco di vittime, costrinse gli Italiani ad una pausa nei combattimenti; pausa da noi impiegata a scovare alcune nidiate di Italiani, ancora rimaste. Damenti, a nord di Kal, dopo fallite la mattina alcune punte isolate del nemico, non vi furono durante la giornata maggiori azioni combattive. Tanto più impetuosamente le divisioni italiane si lanciarono di nuovo contro il fronte che si estende fra i due sunnominati settori e contro le nostre posizioni presso Podlešča, Madoni e Britof, e sul Monte San Gabriele, che da sette giorni trovansi nel cuore della battaglia sull'Isonzo. Con straordinaria tenacia il nemico faceva seguire un attacco dietro l'altro. Di nuovo, mercè il valore e la costanza dei nuclei di truppe, da tutte le parti dell'Austria e dell'Ungheria, nella battaglia qua e là ondeggianti, furono mantenute vittoriosamente tutte le posizioni. Nelle pugne da vicino, della durata di ore od ore, il morale e la disciplina nei combattimenti e la prodezza nell'armi, che ha fondamento in una soda educazione, diedero di nuovo la più sicura prova di valore. Alla sera, presso Britof, quando gli assalti degli Italiani alquanto languivano i nostri riparti con persistente e alacre spirito pugnae trassero dai fossati nemici tre ufficiali italiani, 110 uomini e 2 mitragliatrici. Così anche la quattordicesima giornata di battaglia fu una giornata di successi per le nostre truppe.

Nella Carinzia nessun avvenimento particolare. Al confine del Tirolo meridionale, a nord-ovest di Bezecca abbiamo strappato al nemico un punto d'appoggio. Degli Italiani, quelli che non perirono nel combattimento, furono tratti prigionieri.

Il capo dello stato maggiore generale.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 31. Il Wolff-Bureau comunica: Grandè quartiere generale, 31 agosto 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Nelle Fiandre, durante la notte, si venne più volte a scontri nell'avanzamento delle posizioni germaniche. Venne fatto prigioniero un certo numero di Inglesi. A sud-ovest di Catelet venne strappata agli Inglesi una parte del loro recente guadagno; furono fatti numerosi prigionieri. Davanti a Verdun forte duello d'artiglieria.

Teatro della guerra orientale.

Dresso Illux, nonchè sul lago di Narocz le operazioni russe fallirono.

Fronte macedone.

Riparti serbi sul Dobropolje e battaglioni inglesi a sud-ovest del lago di Doiran furono respinti con gravi perdite.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

Ratni invalidi

se traže za radnike — pomoćnike u brijadnici u Kotoru i u Bašiću. Uvjeli: 60—70 kr. plate na mjesec, stan i hrana u naravi uz obilatu napojnicu. Prijave: Pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po oko 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka

podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

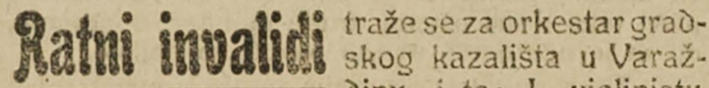
plaća na uložnim knjižicama

3¹/₄ kamata.

Ratni invalid traži se za privremenog uzničkog nadziretela kod č. k. zemaljskog suda u Zadru.

Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odijelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za orkestar gradskog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu, I. violistu, I. čelistu, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornetistu. — Uz ovu službu mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4¹/₂ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

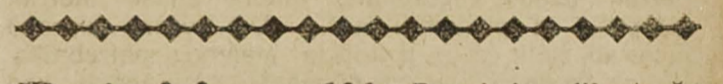

Ratni invalid se traži za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hođanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odijelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid Ratni invalid traže se za trgovačkog pomoćnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovačkog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zajtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

Šode kauštike
u bačvama od oko 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka
Marcello Pattiera
Zadar
Brzojavi: PATTIERA - Zadar.

Oglas.
Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.
ODBOR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografiskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Disači stroj «Meteor» Kr. 480 takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Novost! Slika N. V. Cara **KARLA I.** u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

God...
Cijen...
Kr. 12...
Na polugod...
Izvjesta...
BEČ...
«1...
Ta...
Juče...
bojeva...
više mjes...
od Kala...
napadi o...
Sv. Gabr...
jem nad...
pada na...
brda bilo...
jedna pi...
sama na...
dolini V...
stokih n...
pojedina...
istoku o...
komad t...
oficira, ...
Trst...
tjelica. B...
BEČ...
«2...
Ta...
Tali...
otvoreni...
Juče...
janski d...
Sveti Du...
naše su...
preduze...
topovi u...
Tamo je...
u rukam...
iz šest t...
BEČ...
3...
Ta...
Juče...
S. Gabr...
povoljno...
na sjev...
I istočni...
zagoni p...
Tali...
sta zap...
zrakoplo...
od naših...
cily.
Os...
glavnog...
«Obja...
DON MA...
Uk...
Marija...
njezine...
neokalj...
prokles...
svojom...
vati, da...
ganče, ...
kod nji...
drugo s...
tačno i...
šćanski...
sramotn...
vine kr...
uzeli M...
mati, d...
brloga...
osvjedo...
unaprij...
čin kup...
gologus...
goslov...
i udesr...
ne uvri...
se ne...
da je...
nje, zm...
«s pun...
se obr...
njego...
unaprij...